

האגודה לצדק חלוקתי
The Association for Distributive Justice
جمعية العدل في التقسيم

21 באוקטובר 2014

לכבוד
חברי הוועדה לשמיעת התייחסויות לפיצוי תושבי כפר שלם
באמצעות ד"ר חיים זיכרמן
מזכיר הוועדה

בפקס: 03-9192661

נכבדיי,

הנדון: עמדת האגודה לצדק חלוקתי על הצעת החלטה מס' 513

הרינו מתכבדים להגיש את עמדתה הראשונית של האגודה לצדק חלוקתי, הפועלת לקידום ניהול והקצאה צודקים של מקרקעי ומשאבי ישראל, בעניין הצעת ההחלטה שבנדון, אשר קובעת את הקריטריונים לפיצוי תושבי כפר שלם. נבקש לציין כי עקב קוצר הזמן שניתן למתן תגובה (כשבועיים בלבד) ונוכח העובדה שבזמן קצר היו ימי עבודה ספורים בשל החגים, מוגשת בזאת עמדה מקדמית. האגודה תבקש לקבל זכות טיעון הולמת ולהזמינה לשימוע בעה"פ שיערך בפני הוועדה.

בפתח הדברים, תטען האגודה לצדק חלוקתי כי היא מתנגדת נחרצות להסדר המוצע. תושבי כפר שלם מתגוררים בשכונה כ- 60 שנה, בידיעת המדינה בשליחותה ובהסכמתה. הפיצוי המוצע בהחלטה זו הינו זעום. פיצוי זה אינו מאפשר רכישת בית חלופי כפי שיפורט בהמשך.

לעמדת האגודה לצדק חלוקתי המדיניות כלפי תושבי כפר שלם הינה מפלה וגובלת באי חוקיות. לשם כך ראוי להסתכל על קבוצות אחרות בחברה הישראלית, הזוכות לקבל הטבות בקרקע ציבורית. כך למשל חוכרי קרקעות חקלאיות במושבם וקיבוצים שקיבלו בעבר אדמות מהמדינה ללא תמורה לצרכים חקלאיים, יכולים כעת לבנות עליהן ולמכור אותן והכל בתמורה לשיעורי תשלום זעומים (בין 20%-33%). במלים פשוטות, אילו תושבי כפר שלם היו תושבי מושב או קיבוץ, היה מעמדם שונה. אבל הם בסך הכל תושבי שכונת עוני בדרום תל אביב ולכן, אחרי כמעט 60 שנים במקום, הם מודרים מימנו ומוצע להם פיצוי שאינו מאפשר להם לרכוש בית חלופי.

האגודה לצדק חלוקתי קוראת לחברי הוועדה לערוך חשיבה מקיפה ולגבש הסכם שיעניק לתושבים פיצוי הולם או דיור חלופי זמני וככל שניתן לשלב אותם בבניה החדשה באזור, באופן שיממש את עיקרון התמהיל החברתי ושימנע הדרה של אוכלוסיה מוחלשת זו. על הוועדה לשקול פתרונות שלא

רחוב יפו 51, חיפה, תד. 125 מיקוד 31000 טלפקס: 04-8555456
51 Jaffa st. Haifa, P.O. Box 125 Zip code 31000 Tel/fax 972-4-8555456
Site: <http://adj.org.il> E- mail: iadj@iadj.org.il

האגודה לצדק חלוקתי
The Association for Distributive Justice
جمعية العدل في التقسيم

יעצימו את הפערים החברתיים בחברה הישראלית, הגדולים ממילא ויעלו בקנה אחד עם עקרון השוויון והצדק החלוקתי.

להלן התייחסות האגודה לתנאי ההסדר המוצעים בהצעת החלטה 513 של מועצת מקרקעי ישראל:

על פי ההסדר המוצע, סכום הפיצוי המקסימאלי לזכאים יעמוד על כ-1.3 מיליון שקל, עבור המשפחות שעומדות בקריטריונים שנקבעו בהסדר. סכום זה ישולם רק ל"זוג נשוי, שאחד לפחות מבני הזוג הוא ראש משפחה או בן או בת של ראש משפחה, וכן זוג נשוי שאחד לפחות מבני הזוג הוא נכד או נכדה של ראש משפחה ואשר מועד נישואיהם לפני יום 06.06.96 ..", במקרים מסוימים, הסכום עשוי לעלות ל-1.6 מיליון ₪, זאת במקרה של הורות לשלושה ילדים לפחות.

כמו-כן, ההסדר קובע כי נכדים של ראשי משפחות שעברו את גיל 27 יפוצו בכ-330 אלף שקל ונכדים נשואים של "ראש משפחה" יפוצו ב-350 אלף שקל. על פי ההסדר, הורים לשלושה ילדים לפחות זכאים לפיצוי בגובה 100 אלף שקל עבור כל ילד, אך תוספת זו תחול רק עד לילד השלישי.

האגודה לצדק חלוקתי מבקשת להתריע כי ההסדר המוצע הינו מקפח ואינו הולם את הצרכים של התושבים שעומדים להיות מפונים מבתיים, סכומי הפיצויים המוצעים הינם זעומים ואינם מבטיחים את המטרה לשמה הם נועדו – קורת גג נאותה באותו אזור למשפחות שעומדות לאבד את מקום מגוריהן. הדברים נאמרים במיוחד לאור העובדה כי היקפי הזכאות המוגדרים בהסדר מותרים הרבה משקי בית מחוץ למעגל הזכאות.

לעמדת האגודה לצדק חלוקתי סכומי הפיצויים שינתנו בתמורה לפינוי דירתם היחידה אמורים להתאים לערכי הקרקע באותו אזור, ע"מ למנוע מצב לפיו התושבים שיפוננו ימצאו את עצמם דרי רחוב לאחר הפינוי. לפי דברי ההסבר המצורפים להצעה, "הקריטריונים נכתבו בהתבסס על חוות דעת כלכלית אשר בחנה את עלות הפינויים ואת שווי המקרקעין במתחמים 1-12". **אנו מבקשים לקבל את חוות הדעת האמורה, בטרם יאושר ההסדר דנא וליתן זכות טיעון לגביה לאגודה לצדק חלוקתי.**

בנוסף לאמור, מפרסומים רבים בתקשורת עולה כי רק כמות מצומצמת למדי של משפחות בשכונה, המקיימות שורת תנאים, זכאיות לפיצוי מלא, שהוא אף, לעמדתנו, סכום זעום שאינו מספיק למשפחה למציאת פתרון דיור לאחר פינויה.

ההסדר המוצע גם כולל הגדרות למי שלא יהיו זכאים לקבלת הפיצויים האמורים גם במקרים שיעמדו בתנאי הזכאות המוזכרים בהחלטה, כך למשל בסעיף 10 להסדר המוצע נקבע כי לא יינתן

רחוב יפו 51, חיפה, תד. 125 מיקוד 31000 טלפקס: 04-8555456
51 Jaffa st. Haifa, P.O. Box 125 Zip code 31000 Tel/fax 972-4-8555456
Site: <http://adj.org.il> E- mail: iadj@iadj.org.il

האגודה לצדק חלוקתי
The Association for Distributive Justice
جمعية العدل في التقسيم

פיצוי למי שיימצא לגביו כי הוא או בן/בת זוגו רכשו במהלך השנים דירה מחוץ לשכונה, וכך גם הדבר לגבי מי שפוצו בעבר כנגד פינוי מקרקעין בתחומי העיר תל-אביב-יפו.

משמעות הדברים הינה כי בפועל, משפחות רבות עשויות למצוא את עצמן מחוץ למעגל הזכאות על אף שהן מקיימות את התנאים, ובוזה להיוותר ללא אפשרות לדיור חלופי ו/או פיצוי כספי (אף שאין בו די), ובעצם משפחות העומדות בפני הפינוי נותרות ללא שום אפשרות למציאת קורת גג (!).

ההסדר המוצע קובע גם סנקציה שלפיה גובה הפיצוי יפחת ב-10% מדי שנה עבור תושבים שלא יחתמו עד תום 2015 על הסכמי הפינוי מול חברת חלמיש, המנהלת את הקרקע עבור המדינה. מדובר על סנקציה קשה ובלתי סבירה, האגודה תטען כי טוב הייתה עושה המדינה אם הייתה נוקטת במדיניות של תמריצים במקום עונשים במקרה הזה, כפי שנעשה במגזרים אחרים בחברה הישראלית כגון המושבים והקיבוצים.

נוכח האמור, האגודה לצדק חלוקתי קוראת לחברי הוועדה להימנע מאישור ההסדר המוצע בהיותו מקפח ולא מספק פתרונות ראויים לאנשים שעומדים בפני איום הפינוי ואובדן כל, ההסדר אינו מעמיד בפני התושבים שיפוני סכומים שיאפשרו להם למצוא דיור חלופי, מצד שני גם תנאי ההסדר מותירים מאות משפחות לפי הפרסומים מחוץ למעגל הזכאות, דהיינו גם את הסכומים הזעומים הם לא יקבלו, ובכך הם נותרים לא קורת גג נאותה להם ולמשפחותיהם.

כמו-כן, האגודה קוראת לחברי הוועדה לערוך חשיבה מעמיקה בטרם אישור ההסדר, לנהוג בשקיפות, לקחת בחשבון ולשקול בכובד ראש את טיעוני התושבים והגורמים המקצועיים, ולגבש הסדר שיהיה מוסכם על תושבי כפר שלם ואשר ישרת את טובתם.

בנוסף, האגודה עומדת על דרישתה לקבל את חוות הדעת הכלכלית המוזכרת בדברי ההסבר כאמור לעיל.

אין באמור משום ויתור על כל טענה משפטית ו/או זכויות משפטיות, לרבות זכות לנקוט בהליך משפטי.

בכבוד רב ובברכה,

ד"ר סנדי (אלכסנדר) קדר, מנכ"ל רויטל ברילנשטיין, עו"ד נורה אשקר, עו"ד

האגודה לצדק חלוקתי